מחול

המזרח קורא

אלה מבין הצופים שכיבדו בתשואות את הרקדנית המגוונת, אשר עם החלפת כל רי־קוד ותלבושת, שינתה גם את אישיותה, לא היו מכירים אותה אילו פגשו בה ברחוב.

ז׳ואנה (בשמה האמיתי: יוהנה יורגנס), אף כי דם ספרדי והולנדי זורם בעורקיה, נראית כבת הארץ בה נולדה: אנגליה. אין בה מן הזוהר (האמיתי או המזוייף) של רק־דנית בעלת שם בינלאומי. שערה האדמדם עשוי בתסרוקת חלקה ופשטה, פניה, המ־נומשים משהו, הם ללא איפור.

לפני 14 שנה לא חלמה יוהנה, שלמדה מוסיקה בעיר מגוריה וינזדור, שתוך זמן קצר, יחסית, תזכה לתואר שגרירת העמים בריקוד. היא היתה וודאי ממשיכה בלימודיה, נעשית מורה לנגינה לילדות זהובות צמות, אלמלי הגיעה ב־1939 למקום רקדנית בשם לה־מרי, עם להקתה, הציגה בפני הקהל ה־מאופק מחולות אכזוטיים מארצות שונות.

כשראתה יוהנה הופעה זו, אמרה שלום ללמוד המוסיקה, החליטה להיות תלמידתה של לה־מרי, שקיבלה אותה תחילה כממונה על המלתחה, מאוחר יותר כתלמידה. הן שהו זמן־מה באמריקה הדרומית, ועם פרוץ המלחמה באו לניו־יורק פתחו שם אולפן, הי־חיד במינו, לריקודים אמנותיים מזרחיים.

המבקרים לא באו. ב־1946, נתנה יו־הנה, ששינתה בינתיים את שמה לז׳ואנה, את הופעתה הסוליסטית הראשונה בניו־יורק. „לא קצרתי תהילה," הודתה, „אותו ערב הו־פיעה בניו־יורק גם מרתה גראהם, אלילת המחול המודרני, וכל המבקרים הלכו לראות אותה." עיתוני הבוקר לא הכריזו למחרת על תגלית חדשה בשדה אמנות המחול העממי. עובדה זו לא הרפתה את ידי ז׳ואנה, שהחלי־טה לדבר אל צופה בלשון המובנת לכל, הריקוד העממי שהוא לדעתה ראי האמנות של כל אומה.

אחרי כמה שנות לימוד בניו־יורק, בה נמ־צאו אותה תקופה אמנים הודיים, סינים וקו־ריאיים, שהורו באולפן לה־מרי, נסעה ז׳ו־אנה לאירופה, בילתה רוב הזמן ביוגוסלביה, לדעתה, המקום המעניין ביותר באירופה בג־לל ריבוי העמים והתרבויות במקום.

כשחזרה, לתקופה קצרה, לניו־יורק, זכ־תה לקבלת פנים שונה מן המבקרים.

תחנותיה הבאות היו צפון־אפריקה, מדבר סהרה, מרוקו, יוון, וזה עתה חזרה מתור־כיה. שאיפתה הגדולה ביותר: לנסוע ב־עתיד הקרוב למזרח הרחוק.

סביב העולם בטנדר. לכל המקומות נוסעת ז׳ואנה בטנדר קטן, המכיל את תל־בושותיה הרבות ואת רכושה החשוב ב־יותר, מקלט־סרט הקולט את המוסיקה ה־מקומית, אשר ברוב המקרים אי אפשר לב־צעה בפסנתר או בכל כלי מערבי אחר. המוסיקה מוקלטת אחר כך בתקליטים מבו־צעת בפטיפון, שנבנה במיוחד למענה בבית החרושת של קולומביה, ומשמש לה במקום תזמורת. בדרך זו עזרה להפיץ מוסיקה עממית של ארצות שונות.

בן לוויתה היחיד הוא צעיר בשם ג׳ורג׳ פילקוקס, המשמש כנהג, צלם ומנהל במה.

חווייה מיוחדת עברה עליה על חוף הים השחור בטורקיה. „היו שם טרובדורים מקו־מיים שחברו מוסיקה ומלים לפי בקשה. טרובדור זקן חסר שיניים חבר למעני שיר. היתה זו הפעם הראשונה ששיר חובר רק למעני. הוא סיפר על האשה היפה שבאה ממרחקים ללמוד ולהכיר את בני הארץ."

ז׳ואנה במחול ספרדי
טרובדור חסר־שיניים

בין השאר, תרגילי יוגה. אין היא מעדיפה ריקוד אחד על משנהו. „זו שאלה של מצב־רוח. המחולות הפולונזיים הם ה־משעשעים ביותר, ההודיים הם העמוקים ב־יותר והיוואיים הקשים ביותר לביצוע, בגלל איטיות התנועה, הדורשת ריכוז מאומץ ו־היפנוטי כמעט. אני נמצאת אז כמו בטראנס. עלי להשתנות לא רק בבגדים ובתסרוקות, אלא גם בפנימיותי, להשפיע גם על הצופים שירגישו כמוני. אסור להם לראות אותי עצמי. ברגע שהם עושים זאת — נכשלתי.

כדי לשמור על שיווי משקל יש לה תרגילי שיגרה מיוחדים, אותם היא מבצעת יום יום, ביניהם גם כמה תרגילי יוגה. כש־היא מרגישה שאין לה די כוח רצון כדי להתמיד בתרגילים לבדה, היא מצטרפת ל־עתים לקבוצה מקומית, „כדי שיהיה מישהו שיגיד לי מה לעשות."

ספורט

כדורגל
האלוף ניצל בנס

„תשפוט בסדר, אחרת תקבל מכות," היד־הד קול מעבר לאחד הבנינים הסמוכים למג־רש מכבי בפתח־תקוה, שעה שהחל המשחק בין מכבי פתח־תקוה למכבי תל־אביב. היה זה קולו של „הקריין" המסורתי והמסתורי של הפתח־תקוואים שהזהיר את השופט בן־רובי, כמה דקות לאחר שהלה שרק לתחי־לת המשחק. אולם הפעם היתה זו קריאה שלא הרתיחה את היצרים, והיריבים המוש־בעים הוכיחו עדינות מפתיעה, שאיכזבה חלק גדול מהקהל. החלק הספורטאי שבו ראה משחק מצויין שתוצאתו המאופסת לא הו־רידה מאומה מערכו.

ג׳רי מול פולאק. הקרב היה מהיר ונ־עים לעין ולאחר תקופה ממושכת נראה מס־פר רב של בעיטת עזות לשער. שני המאמ־נים היריבים עמלו לא פחות מחניכיהם. אגון פולאק, מאמן פתח־תקוה נתן את פקודותיו בקול רם, בעוד ג׳רי בית־הלוי עישן סיגריה אחר סיגריה, סינן בין שיניו את הוראותיו בשקט עצבני. כי לא היה זה רק קרב על שתי נקודות בטבלת הליגה, אלא ביחוד מב־חן אחרון, בלתי רשמי, לפני נסיעת הנב־חרת לתחרויות הגביע העולמי.

הכדור, שנע במהירות רבה משער אל שער, נעצר עשרות פעמים על ידי שוערים והקורות, והיה זה מזלו ויומו הגדול של יוסף קלויזנר בן ה־16, שוער הנוער של תל־אביב, שעקב תקלה הוזעק לאחר משחק הבוקר עם הנערים, למלא תפקיד נכבד וק־שה: לעמוד אחר הצהרים מול הקבוצה ה־סוערת של פתח־תקוה. אם היתה הצדקה להבאתו, מבחינה בריאותית, על כך יוכל להעיד רק רופא. אך השוער ה„רך", שנשמר בשבע עינים על ידי המגינים המנוסים, לבל יארע לו כל פגע, הוכיח אומץ לב ראוי ל־שבח, ובעזרת קורות שערו, הצליח לסיים את 90 הדקות באנחת רווחה. ההזדמנות, שכל צעיר כשרוני מצפה לה, באה לו במפתיע. הוא ניצל אותה היטב.

אחד שבע־רצון. עבודה יותר קלה, אך דורשת כשרון לא פחות, נפלה בחלקו של חיים בוק, שוערם גבה־הקומה וגמיש־הגוף של המארחים, שקטף כמה כדורים מזוויות שערו, התכבד ברעם מחיאות כפיים. במרכז המגרש, וביחוד ליד השער התל־אביבי, הת־חוללה בינתיים מלחמה עזה לכבוש שער ה־נצחון וגם הקהל התל־אביבי הגאה לא יכול היה להשתחרר מהרושם שהיריב שיחק הפעם משחק משובח יותר.

הקבוצה, המספקת בקביעות שמונה משח־קניה לנבחרת הלאומית, ניצלה בנס ומצב ה־רוח לא היה מרומם בדרך חזרה מאם־המו־שבות. אחד שהיה שבע רצון: שמואל („פ־פו") ישראלי, שהיה, למרות התוצאה, ה־טוב בשדה, הבטיח, לאחר כמה חודשי חול־שה, את מקומו בין ה־11 של הנבחרת הלאו־מית.

כדורסל
יותר מדי טיולים

כמה עסקני כדורגל הביטו השבוע בקנאה אל שולחן מזכיר התאחדות הספורט ברחוב ברנר בתל־אביב, עליו היו מונחות כמה מע־טפות טריות, מאירות עינים, כתובות בשפות זרות הכתובת על גבן היתה אחידה: הת־אחדות הכדורסל בישראל. היו אלה הזמנות מברזיל, ספרד, איטליה והפיליפינים, שביקשו מהקבוצה שתפסה את המקום החמישי באי־רופה להתארח בעריהן הגדולות והיפות.

השתיל שנשתל על איצטד דינאמו במוס־קבה, לפני חודשים ספורים, נתן כבר את הפרי הראשון. כבר אז היה ברור שבחירות קבוצות הכדורסל באירופה, שנוצחו על ידי הישראלים, ימהרו, במוקדם או במאוחר, ל־התנקם בארץ הקטנה והחצופה.

השבוע נוכחו עסקני הכדורסל כי על מנת להיענות לכל ההזמנות דרושים סכומים עצו־מים. הם נאלצו לדלל אותן, לבחור את הזי־לות ביותר. העיר עסקן כדורגל: „עולם הפוך. אנחנו צריכים לשלוח שליחים בעלי כוח שכנוע רב כדי לזכות בהזמנה אחת, והם משליכים לסל טיולים לריו וברצלונה."

תשבץ תיאטרוני

מאת הקורא מתן תאומי, צה"ל

מאוזן: 1. מחזאי ישראלי; 4. משחקני הקאמרי; 8. שחקנית התיאטרון תשי"ג; 10. בעלה הראשון של ברכה צפירה; 12. שר; 13. חלוץ התיאטרון והסרט העברי שנרצח בגן־הוואי, תל־אביב, בקיץ 1947; 16. הברת סיום לנקבה; 17. בבקשה; 19. מלך שכספירי; 20. מטבע אנגלי; 21. „... יגיעו מחר"; 23. שנשמה באפו; 24. מחזאי יווני, בעל הצפרדעים; 26. ה־אות הששית; 27. „... אתמול נולדה"; 29. בית־חרושת ישראלי לסוללות; 31. כלי נותן אור; 33. טוב שחקני זירה; 35. אוניברסיטה אמריקאית, ידועה במחלקת ה־תיאטרון שלה; 36. מחזאי רוסי; 38. לא קשה; 39. המבקר התיאטרוני של הארץ; 41. חלחלה; 43. צעיר התיאטרונים; 44. ממייסדי המטאטא ומראשוני שחקניו.

מאונך: 1. אחת הנפשות בתמר אשת ער; 2. מקצועו הנוכחי של פנחס רוזן; 3. שי; 5. גיבור על עכברים ואנשים; 6. „... גינט"; 7. טוב שחקני הקאמרי; 8. לא מאולף; 9. בעל שאול המלך והיהודי זיס; 11. עודף; 14. שמו הפרטי של ג׳ול־סון; 15. לא מתוק ולא עבד; 18. שמו הפרטי של מסקין; 20. משחקני ובמאי הבימה; 22. מלחין צרפתי־יהודי; 23. מחבר פזמוני נסר־א־דין; 25. המוסיקה שלו נוג־נה בפרגינט; 28. אחת מחמש המגילות; 30. במאי ומנהל תיאטרון זירה; 31. בעל העורב; 32. מטבע צרפתי; 34. במאי לי־לה־לו; 36. בעל המילון החד־כרכי; 37. שמו הפרטי של אמן מפוחית יהודי; 40. היא, בגרמנית; 42. על־מנת, בשתי אותיות.

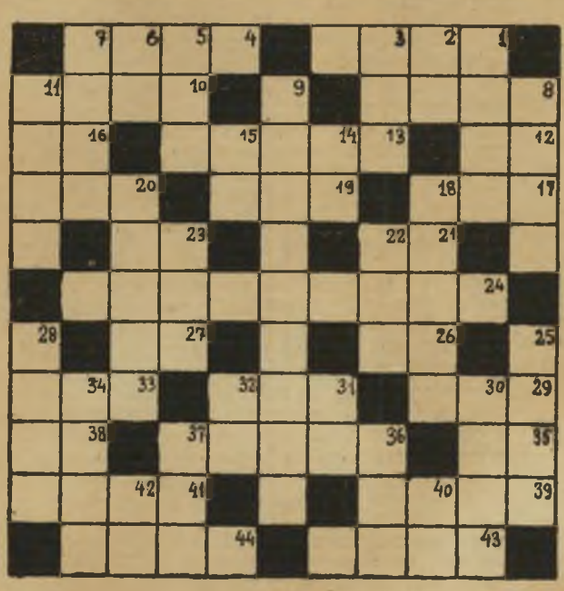

פרסי ספרים לפותרי תשבץ שאלות

ישראל הלפרן — ירושלים, קרית יערים, ת.ד. 1320. דוד קרמר — עפולה, משטרת עפולה. מרדכי דן — צה"ל, ד.צ. 616.